

15. navadna nedelja – leto A

Prilika o sejalcu

Tisti dan je šel Jezus iz hiše in sédel ob jezero. Pri njem so se zbrale velike množice, tako da je stopil v čoln in sedel, vsa množica pa je stala na obrežju. Takrat jim je veliko povedal v prilikah. Dejal je: »Sejalec je šel sejat. Ko je sejat, je nekaj semena padlo ob pot. Priletele so ptice in ga pozobale. Drugo seme je padlo na kamnita tla, kjer ni imelo veliko prsti. Hitro je pognalo, ker ni imelo globoke zemlje. Ko pa je sonce vzšlo, ga je ožgalo, in ker ni imelo korenine, se je posušilo. Spet drugo je padlo med trnje in trnje je zrastle ter ga zadušilo. Druga semena pa so padla na dobro zemljo in so dajala sad: eno stoternega, drugo šestdeseternega in spet drugo trideseternega. Kdor ima ušesa, naj poslušá!«

Namen prilik

Tedaj so pristopili učenci in mu rekli: »Zakaj jim govoriš v prilikah?« Odgovoril je in jim dejal: »Vam je dano spoznati skrivnosti nebeškega kraljestva, njim pa to ni dano. Kdor namreč ima, se mu bo dalo in bo imel obilo; kdor pa nima, se mu bo vzelo tudi to, kar ima. Zato jim govorim v prilikah, ker gledajo, pa ne vidijo, poslušajo, pa ne slišijo in ne razumejo. V njih se izpolnjuje Izaijeva prerokba, ki pravi:

Poslušali boste, poslušali – a ne boste doumeli,
gledali boste, gledali – a ne boste videli.
Otopelo je namreč srce temu ljudstvu;
z ušesi so težko slišali
in zatisnili so si oči,
da ne bi z očmi videli,
da ne bi z ušesi slišali,
da ne bi v srcu doumeli in se spreobrnili
in da bi jih jaz ne ozdravil.

Blagor pa vašim očem, ker vidijo, in vašim ušesom, ker slišijo! Kajti resnično, povem vam: Veliko prerokov in pravičnih si je želelo videti, kar vi gledate, pa niso videli, in slišati, kar vi poslušate, pa niso slišali.«

Razlaga prilike o sejalcu

»Poslušajte torej pomen, prilike o sejalcu. K vsakemu, ki poslušá besedo kraljestva in je ne razume, pride hudič in mu ugrabi, kar je vsejano v njegovo srce. Ta človek je tisti, ki je vsejan ob poti. Na kamnita tla je vsejan tisti, ki poslušá besedo in jo takoj z veseljem sprejme, nima pa v sebi korenine, ampak je nestanovit. Ko nastane zaradi besede stiska ali preganjanje, se takoj pohujša. Med trnje vsejan je tisti, ki poslušá besedo, toda posvetna skrb in zapeljivost bogastva zadušita besedo in postane nerodovitna. V dobro zemljo vsejan pa je tisti, ki poslušá besedo in jo tudi doume. Ta zares obrodi in daje sad: eden stoternega, drugi šestdeseternega in spet drugi trideseternega.« Mt 13,1-23

Spodbuda in opozorilo

Prilika o sejalcu in pšenici me je tokrat nagovorila kot oznanjevalca in vzgojitelja. Priliko lahko razumemo kot Jezusovo opozorilo in spodbudo. Jezus opozarja na nevarnosti, ki tičijo za vsakim vogalom in ki še tako obilno setev in dobro seme pogubijo. Na prvi pogled je prilika zelo logična in jasna. A najbrž je, tako kot v večini primerov, jasna predvsem s pogledom nazaj na pretekli dogodek. Ko gledamo nazaj na nekaj, kar se je že zgodilo, če smo le iskreni, lahko razumemo, kaj se je dogajalo, a takrat je za marsikaj že prekasno, npr. za letino tedanje setve. Ni pa vse tako zelo jasno, ko gledamo naprej, ko letino pričakujemo.

Poglejmo na seme, ki je vsejano in začne kaliti. Spomladi pravzaprav najbrž ozeleni prej na plitvi zemlji in na skali, kot na globoki zemlji. Plitva zemlja se hitreje osuši, sneg prej skopni in pogoji za prvo rast so ugodnejši. Tudi med trnjem ni slab prostor za prvo kaljenje. Zelene trave se na našem hribu najprej pojavijo med grmičevjem. Tam je zavetrje, svetlobe pa obilo. Tako je slika zelenja spomladi marsikje obrnjena na glavo. In zelenje, ki je prehitelo vse ostalo, se lahko po mili volji baha s svojega položaja. Kdo bi prepričal takšne koticke, da so slabi? Kdo bi jih uspel prepričati, da preti huda nevarnost, ki bo vse uničila? Suša bo pobrala tisto, kar je pognalo na plitvi zemlji, listje bo zagrnilo podrast in jo zadušilo.

Mar ni tako tudi pri vzgoji otrok, mladih, pri oznanjevanju in opozarjanju na ovire, ki bodo nastopile? Na splošno naleti odločen oznanjevalec na hude ovire, če svari pred nevarnostmi. Običajna reakcija je: Zakaj pretiravaš, saj ni nič hudega. Otrok je samo malo bolj živ, ima veliko energije, se rad zabava, vse to ni nič takega. Ne smemo zatreti njegove ustvarjalnosti, živosti in živahnosti, veselja do življenja itd. Nedvomno je vse to res. A kje je prostor za opozorilo, da obstajajo znaki, ki govorijo o plitvi zemlji, ki jo bo prva pripeka spremenila v prah? Kje je prostor za svarjenje pred trnjem, ki prerašča otrokovo ali mladostnikovo dušo, čist pogled uperjen v višje ideale?

Nedvomno je res, da vsako pretiravanje lahko zatere otroka, pa naj bo v eno ali drugo smer. Kje pa je prava mera? Kaj je primerno spodbujanje in opozarjanje brez panike a hkrati z jasnim pogledom na nevarnosti, ki prej ali slej pridejo.

Večina bi rekla, prepustimo se občutku. Pa poglejmo pri vzgoji otroka. Kaj se dogaja, ko starši vzgajajo otroka za varno hojo po cesti? Ali zadošča občutek? Pravzaprav ne. Občutek mora spremljati jasna in neprestana zavest, da smo na cesti, hkrati pa je potrebno biti z enim očesom vedno pozoren tako na nevarnost kot na otroka, da ne skoči pod avto. Seveda vse dokler se ne nauči tudi sam biti pozoren na nevarnost. Prav tako je z mladim plavalcem. Komaj zaplava, že je v nevarnosti, da bo preveč zaupal sebi. Seveda je škodljivo tudi, če ga vzgojitelj ne nauči lastne odgovornosti, če ves čas stoji za otrokom.

Cest in gostega prometa smo se vsekakor navadili, tudi pri plavanju so nam nevarnosti dokaj poznane. Zato smo postavili 'straže', ki stalno bdijo nad varnostjo v prometu in varnostjo v vodi. Kako pa je z varnostjo v duhovnem svetu? Ali smo razvili budnost spremljanja mladih, ki jih požira svet zabave, odvisnosti, avantur itd.? Ali je ta svet, ki ubije veliko več ljudi, kot cesta in voda, prav tako dobro zavarovan? Bojim se, da ne. In bojim se, da tudi ni avtoritete, ki bi še smela komu kaj reči, dokler ni prekasno. Mogoče celo znamo ceniti dobro letino v duhovnem smislu, ne znamo pa ceniti ne poti, ne napora, ki do tja pripelje. Prav slednja nezrelost opazovalcev je najbrž huda grožnja za vsako letino sproti. Ali se nam ne zdi, da že dolgo ni bilo resnično dobre letine med otroki in mladino, med mladimi starši in družinami? Kaj bomo storili, da bo mogoče opozarjati in zaupati, spodbujati in verjeti. Ali še vemo, kaj je globoka zemlja? Ali še vemo, kaj je stoteren sad?

Bojim se, da smo se prepustili občutku, ki pa ga je zapackal materializem in liberalna (ne)etike. Prav je kar nam paše in verjamemo tistemu, kar nam paše. Da takšen občutek ni primeren za ustvarjanje obilnega sadu in presojanje godnosti tal nam je najbrž razumljivo. Kako pa bomo razvili čuječe srce, postavili straže v duhovno sfero, v vzgojo, pa se najbrž malokdo vpraša. Ali pač, ko je za tisto letino že prekasno.